

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัย เรื่อง การพัฒนาจิตสาธารณะของเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ผ่านกิจกรรมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ใช้ระเบียบวิธีวิจัยแบบผสมวิธี (Mixed Methodology) ซึ่งเป็นการพรรณนาและระเบียบวิธีวิจัยเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพพร้อมกัน โดยมีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาการพัฒนาจิตสาธารณะของเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาผ่านกิจกรรมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม 2) เพื่อจัดกิจกรรมการเรียนรู้การพัฒนาจิตสาธารณะของเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาผ่านกิจกรรมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม 3) เพื่อศึกษาผลของการพัฒนาการหลังจัดกิจกรรมการเรียนรู้จิตสาธารณะของเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาผ่านกิจกรรมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม กลุ่มเป้าหมายในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ เด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา จำนวน 8 คน ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2555 ศูนย์การศึกษาพิเศษ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ดังนี้ ประกอบด้วย 1) แบบสำรวจความต้องการพัฒนาจิตสาธารณะของเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา 2) แบบประเมินทักษะทางสังคมของเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา 3) แบบบันทึกการสังเกตพฤติกรรมทักษะทางสังคมของเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา 4) แบบบันทึกการประชุมการสนทนากลุ่ม การเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเองและผู้ช่วยวิจัย 2 ท่าน โดยดำเนินการเก็บรวบรวมเชิงปริมาณ และเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงคุณภาพ โดยใช้เครื่องมือการจัดการความรู้ ได้แก่ การสัมภาษณ์ การสนทนากลุ่ม เรื่องเล่าเร้าพลัง การถอดบทเรียน การสังเคราะห์แก่นความรู้ การจัดเวทียืนยันความน่าเชื่อถือข้อมูล นำข้อมูลมาวิเคราะห์โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป โดยวิเคราะห์ข้อมูล ระดับความต้องการ การพัฒนาจิตสาธารณะของเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ผ่านกิจกรรมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม สถิติที่ใช้ ได้แก่ ค่าร้อยละ และพรรณนาวิเคราะห์

สรุปผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ศึกษาสภาพปัญหา บริบท สำรวจความต้องการในการพัฒนาจิตสาธารณะของเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ผ่านกิจกรรมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม

ศึกษาบริบทของแหล่งเรียนรู้และศึกษาผู้ใหญ่ใจดี จิตอาสา ที่เกี่ยวข้องกับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม และนำข้อมูลมาออกแบบการจัดการกระบวนการเรียนรู้ในการพัฒนาจิตสาธารณะของเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ผ่านกิจกรรมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม สรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

1. สภาพปัญหา ความต้องการในการพัฒนาจิตสาธารณะของเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ผ่านกิจกรรมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ศึกษาบริบทของแหล่งเรียนรู้ และศึกษาภูมิปัญญาท้องถิ่นที่เกี่ยวข้องกับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม

1.1 สภาพปัญหาและสภาพบริบทของศูนย์การศึกษาพิเศษ มหาวิทยาลัย

ราชภัฏมหาสารคาม จากการศึกษาเอกสารรายงานการประเมินคุณภาพของสถานศึกษา พบว่าเป็นศูนย์การศึกษาพิเศษ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม เป็นศูนย์การศึกษาพิเศษ สำหรับเด็กพิเศษ เป็นที่เรียนของนักศึกษาสาขาการศึกษาพิเศษ โดยจัดการเรียนการสอนตั้งแต่วันจันทร์ถึงวันพุธ มีเด็กนักเรียนนอกเขตบริการเข้ามาเรียนเพราะศูนย์การศึกษาพิเศษยินดีต้อนรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษทุกประเภท สถานที่ไม่เพียงพอ จำนวนนักเรียนมาก ทำให้ภายในห้องเรียนคับแคบไม่เหมาะต่อการจัดกิจกรรมกลุ่ม และการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนยังเน้นวิชาการสอนในห้องเรียน ทำให้นักเรียนขาดการมีปฏิสัมพันธ์ในกลุ่ม ขาดทักษะในการดำรงชีวิต สถานศึกษามีสิ่งที่จะต้องพัฒนาตามข้อเสนอแนะ จัดการศึกษาให้ได้มาตรฐานอย่างต่อเนื่อง พัฒนาทางการเรียนของผู้เรียนให้สูงขึ้น ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีทักษะการอยู่ร่วมกันสังคม การช่วยเหลือซึ่งกันและกันและการมีจิตสาธารณะ และควรส่งเสริมความสัมพันธ์และความร่วมมือกับชุมชนในการพัฒนาการศึกษาอย่างชัดเจนที่ส่งผลต่อการพัฒนาจิตสาธารณะของเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาให้มีความสอดคล้องกับวิถีชีวิตของชุมชน เพราะสภาพบริบทของศูนย์การศึกษาพิเศษ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม และชุมชน มีแหล่งเรียนรู้ที่สำคัญสามารถนำมาใช้เป็นแหล่งเรียนรู้เพื่อพัฒนาจิตสาธารณะได้ดี ซึ่งพบเห็นกิจกรรมที่สามารถนำมาพัฒนาจิตสาธารณะได้หลากหลาย รวมทั้งชุมชนรอบบริเวณมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม มีแหล่งเรียนรู้และครุภูมิปัญญาที่มีองค์ความรู้เกี่ยวกับการจิตสาธารณะ การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม

สภาพปัญหาด้านผู้เรียนและสภาพการจัดการเรียนรู้และหาแนวทางในการจัดกระบวนการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิต จากการจัดประชุมเสวนากลุ่ม พบว่า นักเรียนไม่สนใจเรียนขาดการใฝ่รู้ใฝ่เรียน ไม่ช่วยพ่อแม่ทำงานบ้าน ชอบแสดงอารมณ์ไม่พอใจเมื่อต้องได้ทำงานที่ผู้ปกครองขอร้องและชอบทำตามใจตนเอง ไม่รู้จักประหยัดคอดออม ใช้จ่ายในการซื้อ

สิ่งที่ไม่ใช่ประโยชน์ ใช้ภาษาพูดไม่สุภาพบางครั้งมีการทะเลาะวิวาทในหมู่คณะ ด้านสภาพปัญหาในการจัดกระบวนการเรียนรู้ ครูขาดการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติจริง จัดกระบวนการเรียนรู้เฉพาะในห้องเรียน ส่งผลให้ผู้เรียนขาดประสบการณ์ และโอกาสในการเรียนรู้จากแหล่งเรียนรู้นอกห้องเรียนและขาดการส่งเสริมให้นักเรียนได้ฝึกการเรียนรู้ร่วมกัน และกระบวนการทำงานกลุ่มจึงมีข้อเสนอแนะให้สถานศึกษาพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น สร้างความเข้มแข็งให้แก่ศูนย์การศึกษาพิเศษ และจัดการศึกษาโดยให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาการศึกษาและส่งผลต่อการพัฒนาจิตสาธารณะของเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา

1.2 สภาพความต้องการในการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาจิตสาธารณะของเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ผ่านกิจกรรมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ผู้ให้ข้อมูล เด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2555 จำนวน 8 คน เป็นชาย 4 คน และหญิง 4 คน มีความต้องการในการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาจิตสาธารณะ พบว่า ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับความต้องการในการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาจิตสาธารณะของเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ผ่านกิจกรรมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ต้องการให้แหล่งเรียนรู้ที่เชื่อมโยงกับสิ่งแวดล้อม จากแหล่งเรียนรู้มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 50 ต้องการให้ภูมิปัญญาท้องถิ่นเป็นผู้ถ่ายทอดความรู้มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 50 ต้องการให้จัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยให้ชุมชนมีส่วนร่วมและนักเรียนได้ปฏิบัติจริงมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 60 ต้องการใช้เวลาในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในชั่วโมงชุมนุมมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 40 ต้องการใช้สื่อ อุปกรณ์ และเทคโนโลยีมาใช้ในการพัฒนาจิตสาธารณะ โดยใช้สื่อของจริง มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 45

1.3 แหล่งเรียนรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่นที่เกี่ยวข้องกับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม และเชื่อมโยงกับจิตสาธารณะ จากการสำรวจพบแหล่งเรียนรู้ที่เกี่ยวข้องกับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม คือ หมู่บ้าน ไทอิสาน ศูนย์การศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม ห้องกายภาพ และครูผู้ใหญ่อยุติ จิตอาสา จำนวน 3 คน ได้แก่ 1) รองศาสตราจารย์ โสภิตา ยงยอด ภูมิปัญญา ด้านการประดิษฐ์เศษวัสดุ 2) อาจารย์เสาวคนธ์ ฤทธิโคตร ภูมิปัญญา ด้านการเล่านิทาน 3) อาจารย์แก้ว กิรมย์ ภูมิปัญญา ด้านการเกษตรกรรม

2. การจัดกระบวนการเรียนรู้ในการพัฒนาจิตสาธารณะของเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ผ่านกิจกรรมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม

2.1 การออกแบบกระบวนการเรียนรู้ในพัฒนาจิตสาธารณะของเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ผ่านกิจกรรมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ผู้วิจัยและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องได้วาง

แผนการจัดกระบวนการเรียนรู้เพื่อพัฒนาจิตสาธารณะของเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ผ่านกิจกรรมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม โดยศึกษาวิเคราะห์หัวข้อจากหลักสังคัตถ 4 สัมปปริสธรรม 7 จุดเน้นการพัฒนาจิตสาธารณะในศูนย์การศึกษาพิเศษหลอมรวมเป็นจิตสาธารณะของเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาซึ่งได้ตัวชี้วัดจิตสาธารณะ 4 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านการเอื้ออาทร ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ 2) ด้านการเห็นแก่ประโยชน์เพื่อส่วนร่วม 3) ด้านการมีความเมตตา กรุณาต่อผู้อื่น สิ่งแวดล้อม สัตว์เลี้ยง 4) ด้านการรู้จักให้ รู้จักแบ่งปันให้แก่ผู้อื่น และได้จัดประชุม ระดมความคิด โดยใช้ข้อมูลจากการศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหา บริบทของศูนย์การศึกษาพิเศษ แหล่งเรียนรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่น มาเป็นข้อมูลประกอบการออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ โดยใช้แหล่งเรียนรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่นในชุมชน ซึ่งสอดคล้องกับความต้องการจัดกิจกรรมการเรียนรู้จิตสาธารณะ ได้ กระบวนการพัฒนาจิตสาธารณะ 3 ฐานการเรียนรู้ และ 8 กิจกรรมการเรียนรู้ ฐานการเรียนรู้ที่ 1 คุณค่าทางใจ ประกอบด้วย 2 กิจกรรม กิจกรรมที่ 1 รู้จักดอกไม้ในธรรมชาติ กิจกรรมที่ 2 ประดิษฐ์ดอกกุหลาบจากกระดาษทิชชู ฐานการเรียนรู้ที่ 2 โลกสวยด้วยมือเรา ประกอบด้วย 3 กิจกรรม กิจกรรมที่ 1 พืชผักสวนครัว กิจกรรมที่ 2 ปลูกน้อยคอยรัก กิจกรรมที่ 3 นิทานมหาสนุก ฐานการเรียนรู้ที่ 3 มีน้อยประสานรัก ประกอบด้วย 3 กิจกรรม กิจกรรมที่ 1 พิมพ์ภาพจากเศษวัสดุ กิจกรรมที่ 2 วาดภาพระบายสี ฉีกประติมากรรมภาพ กิจกรรมที่ 3 มานับเลขกันเถอะ

2.2 การจัดกิจกรรมการพัฒนาจิตสาธารณะของเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ผ่านกิจกรรมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ทั้ง 3 ฐานการเรียนรู้ 8 กิจกรรมการเรียนรู้ นักเรียนมีจิตสาธารณะหลังการจัดกิจกรรม ทั้ง 4 ด้าน คือ 1) ด้านการพึ่งตนเองและภาคภูมิใจในตนเอง พบว่า นักเรียนมีความตั้งใจในการเรียนรู้ สามารถพึ่งตนเองในด้านการเรียนและการดำรงชีวิตในครอบครัว มีความภูมิใจในตนเองและชื่นชมผลงานของผู้อื่น 2) ด้านการตระหนักรู้และประมาณตน พบว่า นักเรียนเข้าใจบทบาทของตนเอง ปฏิบัติตนต่อเพื่อน ครู หรือบุคคลอื่นได้อย่างเหมาะสมและมีการวางแผนในการทำงาน ได้เป็นอย่างดี 3) ด้านการแสวงหาความรู้และการใช้ความรู้ในการทำงาน พบว่า นักเรียนมี การแสวงหาความรู้โดยใช้ทักษะการฟัง การพูด อ่าน และเขียน ในรูปแบบการใช้คำถาม การพูดรายงาน การเขียนรายงาน การทำโครงการ 4) ด้านการมีความสามัคคีและการเห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวม พบว่า นักเรียนมีทักษะการอยู่ร่วมกันภายในกลุ่ม มีการช่วยเหลือซึ่งกันและช่วยกันสร้างสรรค์ชิ้นงานของตนจนสำเร็จและช่วยเหลือสังคม

3. ผลของพัฒนาการหลังการจัดกิจกรรมการเรียนรู้จิตสาธารณะของเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ผ่านกิจกรรมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ผลจากการจัดเวทียืนยันข้อมูลของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการวิจัยมีความคิดเห็นตรงกันว่าข้อมูลที่ผู้วิจัยนำเสนอมาทั้งหมดเป็นข้อมูลที่มีความถูกต้อง แม่นยำ สมบูรณ์ เป็นธรรม และมีความน่าเชื่อถือของการวิเคราะห์ข้อมูล และยืนยันข้อมูลว่าเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา จำนวน 8 คน ได้รับการพัฒนาจิตสาธารณะให้สามารถพึ่งตนเองได้ มีความพอประมาณ มีการแสวงหาความรู้ ใช้ความรู้ในการทำงาน มีความสามัคคีและเห็นประโยชน์แก่ส่วนรวม เป็นจริงทุกประการ นอกจากนี้การจัดกิจกรรมการเรียนรู้การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมยังเป็นการปลูกฝังความรักความภูมิใจ สามารถนำไปใช้ในวิถีประจำวันได้และยังสามารถพัฒนาผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนให้สูงขึ้น ผู้เข้าร่วมเวทียืนยันข้อมูลมีความพึงพอใจในการพัฒนาจิตสาธารณะของเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาสมควรให้เผยแพร่กระบวนการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาการพัฒนาจิตสาธารณะของเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ไปใช้กับเด็กที่มีความต้องการพิเศษหรือเด็กกลุ่มอื่นๆ ในศูนย์การศึกษาพิเศษ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม และควรจัดกระบวนการเรียนรู้ต่อเนื่องตลอดไป

อภิปรายผล

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาสภาพปัญหา บริบท ความต้องการในการพัฒนาจิตสาธารณะของเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ผ่านกิจกรรมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ศึกษาบริบทของแหล่งเรียนรู้และศึกษาภูมิปัญญาท้องถิ่นที่เกี่ยวข้องกับจิตสาธารณะและเชื่อมโยงกับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม และศึกษากระบวนการจัดกิจกรรมการพัฒนาจิตสาธารณะของเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ผ่านกิจกรรมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมกลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ เด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา จำนวน 8 คน ผู้วิจัยมีประเด็นที่จะนำมาอภิปรายผลดังนี้

1. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการสำรวจสภาพปัญหาและความต้องการในการพัฒนาจิตสาธารณะของเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ผ่านกิจกรรมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ศึกษาบริบทของแหล่งเรียนรู้และศึกษาภูมิปัญญาท้องถิ่นที่เกี่ยวข้องกับจิตสาธารณะและเชื่อมโยงกับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ผู้วิจัยได้ศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการในการพัฒนาจิตสาธารณะของเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ผ่านกิจกรรมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม โดยวิเคราะห์จากการเรียนการสอนของเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาในชั้นเรียน ศึกษาจากการสัมภาษณ์ การประชุมสนทนากลุ่ม และสำรวจความต้องการ จากผู้ให้ข้อมูล คือ ครู เด็กนักเรียน

ผู้ปกครอง ภูมิปัญญาท้องถิ่น พบว่า ความต้องการในการพัฒนาจิตสาธารณะของเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ผ่านกิจกรรมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ต้องการให้จัดกิจกรรมที่เน้นการอยู่ร่วมกันในสังคม การช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ส่งเสริมการมีจิตสาธารณะ การฝึกปฏิบัติจริง การจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ส่งเสริมความสัมพันธ์และความร่วมมือกับชุมชนในการพัฒนาการศึกษาที่ชัดเจนจะส่งผลต่อการพัฒนาจิตสาธารณะของเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาในทุกด้าน ต้องการใช้แหล่งเรียนรู้และภูมิปัญญาในท้องถิ่น ในการถ่ายทอดความรู้ จัดกิจกรรมเกี่ยวกับการจิตสาธารณะกับผู้อื่น ต้องการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้เวลาทั้งในและนอกเวลาเรียน มีการประสานความร่วมมือกับผู้ปกครอง และบุคคลในชุมชนทุกฝ่าย เพื่อร่วมกันพัฒนาผู้เรียนตามศักยภาพ ให้ครูสอดแทรกเข้าไปในกิจกรรมการเรียนรู้ทุกวิชา ใช้แหล่งเรียนรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่น ใกล้ตัวในชุมชนและเกี่ยวข้องกับดำรงชีวิตมากที่สุด สอดคล้องกับพระราชบัญญัติ การศึกษาคนพิการ พ.ศ. 2551 ให้เด็กมีความรู้ เรื่องเกี่ยวกับตนเอง และความสัมพันธ์ของตนเองกับสังคม ได้แก่ ครอบครัว ชุมชน และชาติ รวมถึงความรู้เกี่ยวกับประวัติศาสตร์ ความเป็นมาของสังคมไทย ความรู้เกี่ยวกับศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรม การกีฬา ภูมิปัญญาไทย ส่วนกระบวนการเรียนรู้ ผู้สอนและผู้เรียนอาจเรียนรู้ไปพร้อมกันจากสื่อการเรียนการสอนและแหล่งวิทยาการประเภทต่าง ๆ จัดการเรียนรู้ได้ทุกเวลา ทุกสถานที่ มีการประสานความร่วมมือกับผู้ปกครอง และบุคคลในชุมชนทุกฝ่าย เพื่อร่วมกันพัฒนาผู้เรียนตามศักยภาพ โดยมุ่งพัฒนาผู้เรียนให้เป็นคนดี มีปัญญา มีความสุข

2. ผลจัดกิจกรรมการพัฒนาจิตสาธารณะของเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ผ่านกิจกรรมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ผู้วิจัยได้นำ หลักสังกัตถุ 4 ตัปปริสธรรม 7 จุดเน้นการพัฒนาจิตสาธารณะ ในศูนย์การศึกษาพิเศษ เป็นการพัฒนาจิตสาธารณะของเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ซึ่งได้ตัวชี้วัดทักษะทางสังคมของเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา 4 ด้าน คือ ด้านการเอื้ออาทร ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ด้านการเห็นแก่ประโยชน์เพื่อส่วนร่วม ด้านการมีความเมตตา กรุณาต่อผู้อื่น สิ่งแวดล้อม สัตว์เลี้ยง ด้านการรู้จักให้ การรู้จักแบ่งปัน ประกอบด้วย 5 ชั้น 5 สร้างเสริม 3 ฐานการเรียนรู้ 8 กิจกรรมการเรียนรู้ ดังนี้ ชั้นที่ 1 ศึกษาหลักการและทฤษฎี/สภาพปัญหาความต้องการที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาจิตสาธารณะของเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ชั้นที่ 2 กำหนดเป้าหมายในการพัฒนาจิตสาธารณะของเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา กับกลุ่มผู้เกี่ยวข้อง ชั้นที่ 3 ชั้นออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ ชั้นที่ 4 กำหนดและดำเนินการพัฒนาตามฐานการเรียนรู้ ชั้นที่ 5 การวัดและประเมินผลและได้รูปแบบการจัดกิจกรรมในแต่ละกิจกรรมทุกฐานการเรียนรู้เป็นรูปแบบฐานการเรียนรู้ที่ 1 คุณค่า

ทางใจ ประกอบด้วย 2 กิจกรรม กิจกรรมที่ 1 รู้จักดอกไม้ในธรรมชาติ กิจกรรมที่ 2 ประดิษฐ์
ดอกกุหลาบจากกระดาษทิชชู ฐานการเรียนรู้ที่ 2 โลกสวยด้วยมือเรา ประกอบด้วย 3
กิจกรรม กิจกรรมที่ 1 พืชผักสวนครัว กิจกรรมที่ 2 ปลาน้อยคอยรัก กิจกรรมที่ 3 นิทานมหา
สนุก ฐานการเรียนรู้ที่ 3 มือน้อยประสานรัก ประกอบด้วย 3 กิจกรรมกิจกรรมที่ 1 พิมพ์
ภาพจากเศษวัสดุ กิจกรรมที่ 2 วาดภาพระบายสี ฝึกประตามรูปภาพ กิจกรรมที่ 3 มานับเลขกัน
เถอะ

จากการจัดกิจกรรมตามรูปแบบและกระบวนการจัดกิจกรรมการพัฒนาจิตสาธารณะ
ของเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ผ่านกิจกรรมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม พบว่า นักเรียนมี
ทักษะทางสังคม อยู่ในระดับปานกลาง และผ่านเกณฑ์ร้อยละ 70 ทุกด้านและเมื่อพิจารณาเป็นราย
ด้าน ทางสังคมด้านการเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ เอื้ออาทร และรู้จักให้ รู้จักแบ่งปัน รองลงมาคือเห็นแก่
ประโยชน์ส่วนรวม มีความเมตตา กรุณาต่อผู้อื่น รู้จักรักษาสิ่งแวดล้อม รักและดูแลสัตว์เลี้ยง
รู้จักการเรียงลำดับก่อนหลังในการใช้ชีวิตประจำวันต่อไป

3. ผลของพัฒนาการหลังการจัดกิจกรรมการเรียนรู้จิตสาธารณะของเด็กที่มีความ
บกพร่องทางสติปัญญา ผ่านกิจกรรมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม เด็กมีความสนใจ กระตือรือร้น ร่า
เริงสนุกสนาน ในการเข้าร่วมกิจกรรม เด็กมีเปลี่ยนพฤติกรรมโดยมีน้ำใจ มีความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ มี
ความเมตตา กรุณา รู้จักให้ รู้จักรับ รู้จักแบ่งปัน รู้จักปรับปรุงเปลี่ยนแปลงและบำรุงรักษา
สิ่งแวดล้อม มีจิตสาธารณะในการทำมาหาเลี้ยงชีพ เก็บขยะ และมีความคิดสร้างสรรค์
ในการทำงานให้เกิดประโยชน์แก่ตนเอง ครอบครัวและสังคม

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะเพื่อนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 การพัฒนาจิตสาธารณะของเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาเป็น
กิจกรรมที่ส่งเสริมให้เด็กนักเรียนมีความรัก ความภูมิใจในท้องถิ่นและเสริมสร้างจิตสาธารณะ
ของเด็กที่จะนำไปใช้ในชีวิตของตนให้อยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข จึงควรจัดกิจกรรมอย่าง
ต่อเนื่อง

1.2 การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามพุทธศาสนา ครูควรมีความอดทน ใจเย็น
กระตุ้นให้เด็กแสดงความสามารถให้เต็มที่ ครูควรหมั่นสังเกตและจดบันทึกพฤติกรรมของเด็ก
นักเรียน อย่างสม่ำเสมอ

1.3 การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ครูควรใช้ทักษะในการตั้งคำถามการเสริมแรง เพื่อกระตุ้นให้เด็กนักเรียนเกิดทักษะทางสังคม และสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างมีความหมาย

1.4 ครูควรเตรียมพร้อมเรื่องการประสานงานกับภูมิปัญญาท้องถิ่น สถานที่ และเวลา ประสานความเข้าใจในกระบวนการพัฒนา รูปแบบการจัดกิจกรรม เพื่อให้การจัดกิจกรรมเป็นไปอย่างสมบูรณ์ มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

2. ข้อเสนอแนะเพื่อทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการวิจัยและพัฒนาจิตสาธารณะของเด็กพิเศษ และเด็กทุกประเภท เพื่อให้เด็กนักเรียนได้พัฒนาจิตสาธารณะของตนอย่างต่อเนื่อง

2.2 ควรมีการพัฒนากระบวนการจัดกิจกรรมในการพัฒนาจิตสาธารณะของเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา โดยจัดกิจกรรมที่เชื่อมโยงกับปัญหา ให้เด็กนักเรียนและผู้ที่เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมมากที่สุด

2.3 ควรมีการศึกษาวิธีการจัดกิจกรรมในรูปแบบอื่นๆ เพื่อพัฒนาจิตสาธารณะในด้านความคิดสร้างสรรค์โดยเน้นเด็กนักเรียน